

9.7 Masuri pentru reducerea poluarii cu substante prioritare

Directiva Cadru a Apei are scopul de a stabili cadrul legal pentru protectia apelor de suprafata si subterane si de a imbunatati mediul acvatic prin aplicarea masurilor de reducere progresiva a evacuarilor, emisiilor si pierderilor de substante prioritare si a celor de eliminare a evacuarilor, emisiilor si pierderilor de substante prioritare periculoase.

In decembrie 2008 a intrat in vigoare Directiva 2008/105/EC privind Standardele de Calitate de Mediu pentru substantele prioritare/prioritar periculoase si care inlocuieste Anexa X a Directivei Cadru Apa.

Intrucat multe din substantele prioritare din Directiva 2008/105/EC (anexa X a directivei Cadru Apa) se regasesc in listele de substante periculoase (lista I si II) din legislatia Uniunii Europene, masurile pentru reducerea poluarii cu substante prioritare raspund cerintelor de implementare a urmatoarelor Directive Europene:

- Directiva Consiliului nr.76/464/CEE inlocuita de Directiva 2006/11/CE privind poluarea cauzata de anumite substante periculoase evacuate in mediul acvatic al Comunitatii si Directivele “fiice” 82/176/CEE, 83/513/CEE, 84/156/CEE, 84/491/CEE si 86/280/CEE, modificate prin 88/347/CEE si 90/415/CEE;
- Directiva Consiliului 80/68/CEE privind protectia apelor subterane impotriva poluarii provocate de anumite substante periculoase;
- Directiva Consiliului 2006/118/EC privind protectia apelor subterane impotriva poluarii si deteriorarii, transpusa in legislatia din Romania prin HG 53/2009.

Obiectivul acestor directive este reducerea poluarii cu substante din lista II (lista gri) in toate Statele Membre, eliminarea poluarii cu substante periculoase, respectiv lista I (lista neagra) precum si eliminarea/reducerea poluarii cu substante prioritare periculoase /substante prioritare.

In legislatia din Romania care transpune Directiva 76/464/CEE cu directivele fiice si Directiva 80/68/CEE, respectiv HG 351/2005 completata cu HG 783/2006 si HG 210/2007, pe langa substantele *din lista I si lista II* este definit si termenul « *substante prioritare* » termen definit de Directiva Cadru Apa si Directiva 2008/105/EC privind Standardele de Calitate de Mediu.

Astfel, HG 351 defineste urmatorii termeni: „substante periculoase” - *substantele sau grupurile de substante care sunt toxice, persistente si care tind sa se bioacumuleze si alte substante sau grupuri de substante care conduc la un nivel echivalent ridicat de preocupare*; „substante prioritare” - *substante care reprezinta un risc semnificativ de poluare asupra mediului acvatic si prin intermediul acestuia asupra omului si folosintelor de apa*; „substante prioritare periculoase” *sunt substantele sau grupurile de substante care sunt toxice, persistente si care tind sa se bioacumuleze si alte substante sau grupe de substante care creeaza un nivel similar de risc*;

HG 351/2005 aproba Programul de eliminare treptata a evacuarilor, emisiilor si pierderilor de substante prioritare periculoase in cadrul caruia:

- se stabileste cadrul legal unitar si institutional necesar prevenirii poluarii resurselor de ape interioare de suprafata, ape maritime teritoriale, ape litorale si ape subterane cu familiile si grupele de substante periculoase din listele I si II si cu substante prioritare/prioritar periculoase;
- se prevad masurile corespunzatoare pentru a elimina poluarea apelor prevazute in subpunctul anterior, cu substante periculoase din familiile si grupele de substante incluse in lista I, pentru a reduce poluarea cauzata de substantele periculoase din familiile si grupele de substante incluse in lista II si de substantele prioritare/prioritar periculoase, in vederea limitarii consecintelor de natura sa puna in pericol resursele de apa si ecosistemele acvatice,

sa degradeze zonele de frumusetate sau sa interfereze cu utilizarea durabila a resurselor de ape pe tot cuprinsul tarii.

Perioada de tranzitie asumata in Documentul de Pozitie CONF-RO 37/01 pentru Directiva 76/464/EEC este de 3 ani (pana la 31 decembrie 2009) pentru urmatoarele substante periculoase din Lista I:

- Hexaclorbenzen, Hexaclorbutadiena, 1, 2 –diclor-etan, Tricloretilena, Triclorbenzen – se solicita perioada de tranzitie pentru 21 de unitati industriale din industria chimica (anorganica, organica, cauciuc, petrochimie, celuloza si hartie) ;
- Cadmiu si Mercur - se solicita o perioada de tranzitie pentru 27 de unitati industriale ;
- Lindan - Romania solicita perioada de tranzitie pentru 3 unitati industriale.

Substantele din Lista II sunt inventariate si monitorizate in conformitate cu cerintele Directivei, iar programele de reducere a poluarii vor include de asemenea obiective de calitate, standarde de emisie pentru substante din lista II, alte masuri de reducere necesare precum si prevederi pentru monitoring. Aceste programe vor fi introduse in autorizatia de gospodarire a apelor, prin programe de etapizare.

Domeniul de aplicare al programului de eliminare treptata a evacuarilor, emisiilor si pierderilor de substante prioritar periculoase, vizeaza apele uzate industriale epurate sau neepurate, apele uzate evacuate din statiile de epurare urbane care primesc ape uzate industriale epurate sau neepurate, precum si apele de suprafata si apele subterane. De asemenea, programul se aplica tuturor utilizarilor industriale de apa, surselor punctiforme sau difuze care evacueaza una sau mai multe din substantele periculoase (lista I, II) si din substantele prioritare/prioritar periculoase) in apele de suprafata si subterane si in canalizare.

Programul nu se aplica evacuarilor de efluenti menajeri proveniti de la locuinte izolate neracordate la un sistem de canalizare si situate in afara zonelor de protectie sanitara, evacuarilor de materiale continand substante radioactive si evacuarilor de apa uzata in apele maritime prin conducte, evacuari care trebuie reglementate prin dispozitii speciale care sa nu fie mai putin stricte decat cele prevazute in prezentul program de actiune.

Potrivit HG 351/2005, orice evacuare directa sau indirecta in resursele de apa, care ar putea contine una sau mai multe substante periculoase (lista I si II) si substante prioritare/prioritar periculoase, trebuie sa fie autorizata din punct de vedere al gospodaririi apelor, potrivit dispozitiilor Legii Apelor 107/1996 cu modificarile si completarile ulterioare. Autorizatia de gospodarirea apelor specifica valorile limita maxime ale standardelor de evacuare pentru familiile si grupele de substante periculoase si de substante prioritare/prioritar periculoase, in concordanta cu prevederile HG 351/2005.

Programele de reducere sau de eliminare a poluarii cu astfel de substante sunt incluse in programele de etapizare anexate autorizatiei de gospodarire a apelor (conform OM nr. 662/2006 si 661/2006). Aceste programe includ masuri aplicabile atat pentru epurarea apelor uzate, cat si pentru schimbarile tehnologice in procesul de productie in vederea reducerii/eliminarii evacuarilor, emisiilor, pierderilor de substante prioritare/prioritar periculoase.

Intrucat, in cele mai multe cazuri, unitatile care evacueaza astfel de substante se afla si sub incidenta altor directive privind poluarea industriala (Directiva IPPC, Directiva SEVESO II), masurile care se aplica se refera, in special, la implementarea celor mai bune tehnologii disponibile (BAT). Astfel, programele de reducere/eliminare a poluarii cu substante periculoase si substante prioritare/prioritar periculoase sunt incluse in masurile prezentate detaliat in sub-capitolele 9.1, 9.5 si *Anexa nr. 9.12*. O alta masura importanta este obligativitatea realizarii auto-monitoringului apelor uzate epurate evacuate de catre unitatile care evacueaza astfel de substante, avand in vedere substantele specifice tipului de activitate.

In bazinul hidrografic Mures la nivelul anului 2007 au fost inventariate un numar de 70 unitati industriale care intra sub incidenta Directivei Consiliului nr.76/464/CEE inlocuita de Directiva 2006/11/CE privind poluarea cauzata de anumite substante periculoase evacuate in mediul acvatic al Comunitatii si Directivele “fiice” 82/176/CEE, 83/513/CEE, 84/156/CEE, 84/491/CEE si 86/280/CEE, modificate prin 88/347/CEE si 90/415/CEE si care pot afecta calitatea apelor de suprafata si subterane.

Masurile aplicate in vederea reducerii substantelor prioritare/prioritar periculoase au fost luate pentru un numar de 6 surse punctuale/unitati industriale, iar substantele pentru care s-au luat aceste masuri se regasesc in Anexa 9.15. Aceeasi abordare este prevazuta si pentru sursele difuze de poluare .

Anexa nr. 9.15. cuprinde totodata, masurile pentru reducerea concentratiilor de substante prioritare/prioritar periculoase din sursele punctiforme si difuze de poluare in vederea atingerii standardelor de calitate pentru mediu (si implicit atingerii starii chimice bune pentru toate categoriile de corpuri de apa), in conformitate cu cerintele Directivei 2008/105/CE.

Investitiile in sectorul industrial vor fi finantate in special din sursele proprii ale agentilor economici, insa se iau in considerare si urmatoarele surse de finantare:

- Fondurile Structurale Europene (Fonduri de Coeziune, Fonduri Europene pentru Dezvoltare Regionala) cu cofinantare privata si nationala;
- finantarea din surse publice conform strategiei guvernamentale pentru sectoare industriale din Planul National de Dezvoltare 2007-2013;
- imprumuturi interne si externe (ex. BEI, BERD, Banca Mondiala, etc.

La nivelul Bazinului Hidrografic Mures, pentru aplicarea masurilor de baza necesare reducerii/eliminarii de substante prioritare/prioritar periculoase sunt prevazute costuri in valoare de 29,419,865 euro, din care suma de 29,419,865 reprezinta costuri de investitii.

In cadrul politicii comunitare in domeniul mediului, se deruleaza o serie de activitati care vor conduce la o cunoastere mai buna a starii corpurilor de apa din punct de vedere chimic, dar si la cunoasterea emisiilor din diverse surse de poluare.

Avand in vedere ca poluarea chimica a apelor de suprafata reprezinta o amenintare atat pentru mediul acvatic cat si pentru sanatatea umana, ca o masura prioritara, vor trebui identificate cauzele poluarii, iar emisiile trebuie tratate la sursa, intr-un mod cat mai eficient din punct de vedere economic si al mediului.

Astfel, a fost adoptata, urmand a fi implementata Directiva 2008/105/EC (EQS) privind Standardele de Calitate a Mediului in domeniul apei, a carui obiectiv principal este obtinerea unei stari chimice bune a apelor de suprafata prin stabilirea de standarde de calitate a mediului pentru substantele prioritare si pentru o serie de alti poluanti.

La nivel european este in curs de finalizare Ghidul tehnic privind identificarea zonelor de amestec in conformitate cu Art.4 a Directivei EQS cu ajutorul caruia Statele Membre vor desemna zone de amestec adiacente punctelor de evacuare.

Este inca in proces de elaborare Ghidul privind stabilirea standardelor de calitate privind mediul si Ghidul privind monitorizarea sedimentelor si biotei.

La acelasi nivel, se lucreaza la elaborarea unei Metodologii generale pentru revizuirea listei de substante prioritare, care presupune adaugarea de noi substante prioritare, stabilirea de standarde de

calitate pentru noile substanțe în apă, sedimente și/sau biotă și revizuirea celor existente, precum și stabilirea măsurilor de control pentru substanțele prioritare.

În 2009 a intrat în vigoare Directiva 2009/90/EC a Comisiei Europene, directiva care stabilește specificațiile tehnice pentru analiza chimică și monitorizarea stării apelor și care trebuie transpusă și implementată de toate Statele Membre.

Tot în cadrul politicii comunitare în domeniul mediului se va elabora Ghidul pentru evaluarea riscului apelor subterane și care va sta la baza actualizării caracterizării în conformitate cu Art.5 al Directivei Cadru Apă și a Directivei 2006/118/EC privind protecția apelor subterane împotriva poluării și deteriorării.

Pe lângă avantajul cunoașterii mai exacte a stării corpurilor de apă, rezultatele obținute în urma derulării acestor activități au scopul de a sprijini activitatea de stabilire a măsurilor de reducere a concentrațiilor de substanțe prioritare/prioritar periculoase din mediul acvatic. Acest lucru se va oglindi în următorul Plan de Management Bazinal.